

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende****Forslag til: Inatsisartutlov om tidens bestemmelse***Fremsat af Formanden for Naalakkersuisut***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen den 2. november bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Aqqalu Jerimiassen, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut

Medlem af Inatsisartut Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 6. oktober under EM2022 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget har til formål at fuldende hjemtagelsen af sagsområdet ”Tidens bestemmelse” og i forlængelse heraf fastsætte en ny tidszone for Grønland, så tidszonen bliver UTC -2 i stedet for den nuværende tidszone UTC -3. Dette bevirker, at tidsforskellen mellem Grønland og Europa bliver én time mindre, mens tidsforskellen til Nordamerika bliver én time mere. Forslaget ændrer ikke ved fastsættelse af sommertid eller de områder af Grønland, som i dag ikke følger den almindelig tidszone, som gælder Ittoqqortoormiit, Danmarkshavn og Pituffik.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under forslagens førstebehandling var der særligt fokus på afskaffelsen af sommertid og de områder, der ikke følger den almindelige tidszone. Hvad angår sommertid centrerede debatten sig særligt omkring, hvorvidt man bør vente på, at EU-landene færdiggør deres arbejde med at lade skiftet mellem sommer- og vintertid ophøre, eller om vi bør igangsætte processen selv. Flere af Inatsisartuts medlemmer kunne erindre, at et forslag vedrørende sommertid var blevet vedtaget under Forårssamlingen i 2019 (punkt 55), mens et lignende forslag var blevet forkastet på efterårssamlingen i 2016 (punkt 88).

Debatten om de områder, der ikke følger den almindelige tidszone, var særligt fokuseret på den særstilling, Ittoqqortoormiit er underlagt, og hvorvidt Ittoqqortoormiit bør følge den gældende

tidszone i resten af landet. Hertil blev det drøftet, hvorvidt Qaanaaq ligeledes er en særskilt tidszone, og om der skal foretages ændringer heri.

3. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Udvalget konstaterer, at de indkomne høringssvar alene stiller sig positive over for forslaget og ligeledes angiver en række økonomiske fordele. Udvalget konstaterer ligeledes, at der er en uoverensstemmelse mellem indholdet i forslaget og forelæggelsesnotat om, hvorvidt der skal foretages ændringer i tidszonen for Ittoqqortoormiit. Dette behandles nærmere i afsnit 5.1.

4. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Formanden for Naalakkersuisut om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Formanden for Naalakkersuisuts besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag.

Udvalget har i sine spørgsmål søgt at afdække flere af de problemstillinger, som blev debatteret under førstebehandlingen af forslaget. Disse omhandlede afskaffelsen af sommertid, de forskellige tidszoner samt påvirkningen af borgere og erhvervslivet ved en ændring af tidszonen. Udvalget behandler udvalgte dele af Naalakkersuisuts besvarelse i nedenstående.

5. Udvalgets behandling af forslaget

Med nærværende forslag søger Naalakkersuisut at hjemtage sagsområdet ”Tidens bestemmelser” og samtidigt fastsætte en ny tidszone for Grønland. Fastsættelsen af tiden i Grønland har tidligere været behandlet i Inatsisartut i relation til afskaffelsen af sommertidsordningen, senest i 2019. Forholdene relateret til sommertid vil udvalget behandle nærmere i afsnittet 5.2.

Til nærværende forslag har Naalakkersuisut oplyst i sin besvarelse af spørgsmålene fra udvalget, at der med forslaget ikke vil blive foretaget ændringer i de særskilte tidszoner for Danmarkshavn og Pituffik. Det blev ligeledes oplyst, at Qaanaaq følger den almindelige tidszone i Grønland og således ikke er en del af den særskilte tidszone, der er gældende for Pituffik.

5.1. Ittoqqortormiit som særlig tidszone

Naalakkersuisut har i bemærkningerne til lovforslaget oplyst, at der ikke tiltænkes nogen ændringer i tidszonen for Ittoqqortoormiit. I forelæggelsesnotatet til førstebehandlingen angiver Naalakkersuisut i modstrid hertil, at der har været overvejelser om, hvorvidt Ittoqqortoormiit skal følge samme tidszone som resten af landet. Ligeledes angav Naalakkersuisut, at ville se

frem til en drøftelse herom med Inatsisartut. Spørgsmålet vedrørende tidszonen var netop et af de emner, der blev berørt under forslagens førstebehandling.

Udvalget stiller sig beklagende over for, at Naalakkersuisut i høringsmaterialet ikke har lagt op til at ændre på tidszonen for Ittoqqortoormiit for derefter efterfølgende at tage spørgsmålet op til debat. Det er udvalgets opfattelse, at en sådan tilgang risikerer at udelade visse høringssvar. Det må følge, at mulige påvirkede parter, såsom borgerne i Ittoqqortoormiit, Kommuneqarfik Sermersooq og Air Greenland, ville kunne have bidraget til at afdække, hvilke konsekvenser en ny tidszone for Ittoqqortoormiit vil medføre, såfremt de var blevet forelagt spørgsmålet herom. Udvalget skal på den baggrund opfordre Naalakkersuisut til på egen vis at søge at afdække de mulige konsekvenser, der følger af indholdsmæssige ændringer efter høringsfristerne er overskredet. Ligeledes må udvalget opfordre til, at Naalakkersuisut konkret søger at afdækkende konsekvenser ved en ændring af tidszonen for Ittoqqortoormiit.

Udvalget må konkludere, at konsekvenserne ved at ændre i Ittoqqortoormiits særskilte tidszone for nuværende er ukendte.

5.2. Sommertid

Drøftelsen om afskaffelsen af sommertidsordningen har senest været behandlet under Forårssamlingen 2019. Her vedtog et samlet Inatsisartut at pålægge Naalakkersuisut at tage initiativ til at afskaffe sommertidsordningen. I denne forbindelse var det Naalakkersuisuts opfattelse, at en afskaffelse af sommertidsordningen ville være naturlig i sammenhæng med, at man i EU afskaffede sommertidsordningen. På dette tidspunkt havde EU-landene indledt en proces mod en afskaffelse af sommertidsordningen, som endnu ikke er fuldendt. Naalakkersuisut har til udvalget oplyst, at det er uvist, hvornår denne proces er tilendebragt.

Hertil anser Naalakkersuisut det som mest hensigtsmæssigt, at Grønland har sommertid, så længe EU har det. Det følger hertil af forslaget, at der ikke foretages ændringer i sommertidsordningen. Det er således udvalgets opfattelse, at en ændring af sommertidsordningen først vil ske, når der engang er truffet beslutning om samme i EU.

Naalakkersuisut oplyste herudover i sin besvarelse til udvalget, at Færøerne i øjeblikket har et forslag i høring, hvori normaltiden afskaffes, og Færøerne derved overgår til permanent sommertid, som er UTC +1. Ligeledes har Naalakkersuisut oplyst, at Island ikke har sommertid. Udvalget skal opfordre Naalakkersuisut til at indhente erfaringer fra Færøernes og Islands arbejde med ændringer i sommertidsordningen og tilværelsen uden en sommertidsordning.

5.3. Sundhedsmæssige konsekvenser

I løbet af forslagens førstebehandling var der blandt medlemmerne af Inatsisartut et væsentligt fokus på de sundhedsmæssige konsekvenser, som en ændring af tidszonen og en eventuel

afskaffelse af sommertidsordningen vil have for landets borgere.

Naalakkersuisut har til udvalget oplyst, at der ikke er indkommet høringsvar, der peger på mulige sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne. Ligeledes har Naalakkersuisut ikke foretaget en særskilt undersøgelse af de sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne ved en ændring af tidszonen. I bemærkningerne til forslaget oplyser Naalakkersuisut, at de ikke forventer, at forslaget har konsekvenser for folkesundheden.

Det er udvalgets opfattelse, at Naalakkersuisuts forventning om, at forslaget ikke har konsekvenser for folkesundheden, er forbundet med en vis usikkerhed, og at dette grænser til det ukendte.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger. Det er her anført, at der ikke vil være negative administrative eller økonomiske konsekvenser forbundet med forslaget for det offentlige, erhvervslivet eller borgerne. Air Greenland har i sit høringsvar oplyst en række positive konsekvenser ved forslaget. Disse fremgår af bilag 2 i bemærkningerne til lovforslaget, hvori der blandt andet ses positive konsekvenser for piloternes hviletider i tilfælde af forsinkelser.

7. Udvalgets indstillinger

Udvalget kan konstatere, at parter fra det kystnære fiskeri ikke har modtaget forslaget i høring. Udvalget vil på den baggrund opfordre Naalakkersuisut til at indlede en dialog med repræsentanter for de kystnære fiskere for at få afdækket og eventuelt afhjulpet negative konsekvenser for disse. Dialogen vil eksempelvis kunne afdække sammenhængen mellem indhandlingsmulighederne og det antal timer, der er dagslys i.

Med disse bemærkninger indstiller et enigt udvalg forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand

Aqqalu Jerimiassen
Næstformand

Harald Bianco

Mala Høy Kúko

Asii Chemnitz Narup